

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 6C/567/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115235839
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2017:5115235839.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred samosudcom Mgr. Andrejom Kekelym v právnej veci žalobcov: I. R. Z., H.. XX.XX.XXXX, R. C. E. XXX/X, XXX XX E. H. Z., Š. X. K., II. Z. C., H.. XX.XX.XXXX, R. C. E. XXX/X, XXX XX E. H.É. Z., Š. X. K., III. U. C., H.. XX.XX.XXXX, R. C. E. XXX/X, XXX XX E. H. Z., Š. X. K., všetci žalobcovia právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Hagara-Hagarová, s. r. o., so sídlom Daniela Dlabača 35, 010 01 Žilina, IČO: 36 806 498, proti žalovaným: I. Z. O., H.. XX.XX.XXXX, R. C. XXX XX Q. XXX, Š. X. K., právne zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., so sídlom Májová 1582, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522, II. KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, o náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

Žalovaní I. a II. sú povinní zaplatiť žalobkyni I. sumu 9.000,- eur, žalobkyni II. sumu 6.000,- eur a žalobcovi III. sumu 6.000,- eur, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

Žalobcom proti žalovaným I. a II. priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia I. až III. sa žalobou zo dňa 14.12.2015 doručenu Okresnému súdu Žilina dňa 15.12.2015 domáhali proti žalovaným I. a II. vydania rozsudku, ktorým by boli žalovaní I. a II. zaviazaní zaplatiť každému zo žalobcov sumu 15.000,- eur, ako aj nahradiť žalobcom I. až III. trovy konania.

2. Podanú žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že dňa 08.01.2014 o 18.45 hod. došlo v katastri obce E. H. Z. k dopravnej nehode, pri ktorej utrpel Q. C. (ďalej aj ako „nebohý“) zranenia, ktorým pri prevoze do nemocnice podľahol. Žalovaná I. bola rozsudkom Okresného súdu Žilina spis. zn. 1T/106/2014 zo dňa 28.08.2014 uznaná vinnou z prečinu usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona č. 30/2005 Z. z. v znení zákona č. 262/2011 Z. z., ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 28.08.2014, a to na tom skutkovom základe že dňa 08.01.2014 v čase o 18.45 hod. viedla osobné motorové vozidlo značky Škoda Fabia EČ: E. XXX B. po ceste P. v katastri E. H. Z. po ulici Z. v smere do centra mesta, kde pri prechádzaní priameho úseku cesty v km 0,70 prednou pravou časťou vozidla narazila do chodca Q. C. a následne do chodca U. C., ktorý prechádzali po riadne označenom priechode pre chodcov z ľavej strany na pravú (zo smeru pohybu vozidla), pričom Q. C. utrpel zranenia, ktorým pri prevoze do nemocnice podľahol a U. C. utrpel viacpočetné odreniny hlavy v ľavej spánkovej a temennej oblasti, v oboch čelových oblastiach, ľahký otras mozgu, odreninu pravého lakťa, sériovú zlomeninu 1-11 rebra na pravej strane hrudníka s výlomom hrudnej steny, zakrvácanie do pravej pohrudničnej dutiny, pomliaždenie pravých pľúc, trieštivú zlomeninu pravej lopatky, pomliaždenie pravej obličky, ktoré zranenia si vyžiadali práceneschopnosť v trvaní minimálne dva mesiace, pričom vodička Z. O. svojim konaním porušila ust. § 4 ods. 1 písm. c) a f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Pokiaľ

ide o žalovaného II., žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že v čase dopravnej nehody bol zmluvnou stranou majiteľa osobného motorového vozidla značky Škoda Fabia EČ: E. XXX B. ako poisťovateľ. V tomto kontexte z pohľadu právnej kvalifikácie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného II. žalobcovia poukazovali na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 vo veci Hassová c/a Petřík, Holingová zo dňa 24.10.2013 v spojení s ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. V ďalšom žalobcovia uviedli, že medzi nimi a nebohým existovali silné sociálne, morálne, citové a kultúrne putá vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. S nebohým tvorili fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Z nečakanej smrti nebohého prežívali ielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili i možnosť viesť s ním súkromný život odo dňa jeho smrti. Túto stratu navrhovatelia prekonávali s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami. Protiprávnym konaním došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec ich súkromného života a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život. Ich právo na ochranu osobnosti bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadostučinenia nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená im vzniknutá nemajetková ujma. Vzniknutá trauma je z ich života prakticky neodstrániteľná a nenapraviteľná. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná na to, aby nahradila život človeka. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za ľudský život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, keďže navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. S ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je daná mierou intenzity zásahu a časom trvania nepriaznivého následku, sa domáhajú náhrady imateriálnej ujmy v peniazoch. K najväčším škodám dochádza pri smrteľných udalostiach, preto aj náhrada škody by mala byť najväčšia. Každý zo žalobcov si tak uplatňoval nemajetkovú ujmu z titulu usmrtenia blízkej osoby vo výške 15.000,-eur, pričom výšku nemajetkovej ujmy považovali žalobcovia za primeranú s prihliadnutím na skutočnosť, že následky dopravnej nehody spôsobili usmrtenie ich milovaného syna a brata a s uvedenou stratou sa nevyrovnajú po celý svoj život.

3. Žalovaná I. sa k doručenej žalobe vyjadрила podaním zo dňa 07.01.2016, v ktorom namietala že zo strany žalobcov neboli dostatočným spôsobom odôvodnené ich sociálne, rodinné a iné väzby na nebohého, ktoré by odôvodňovali nimi uplatnený nárok a jeho výšku. Žalobcovia sú rodinní príslušníci, matka a súrodenci po nebohom Q.C. C., pričom zo žaloby nie je zrejmé, aké boli ich rodinné vzťahy a väzby. Taktiež nie je zrejmé, kde Q. C. pracoval, akým spôsobom bol začlenený do sociálnych a iných kruhov, kde býval a pod. Má za to, že žaloba nie je náležitým spôsobom odôvodnená. Taktiež primárne Občiansky zákonník v ust. § 13 preferuje morálne zadostučinenie a nielen relatívnu náhradu. Ďalej žalovaná I. namietala, že v tomto prípade je potrebné sa na celý prípad pozerať komplexne. V prvom rade treba posudzovať aj vznik predmetnej dopravnej nehody, pričom v tomto prípade je potrebné sa zaoberať aj závermi, resp. znaleckým dokazovaním znalca z odboru dopravy cestná Doc. Ing. Pavla Kohúta, PhD., ktorý znalecký posudok č. 6/2014 bol pripojený do konania ČVS:ORP-20/1-VYS-CA-2014, z ktorého znaleckého posudku vyplývajú závery, že tak ako ona, tak aj nebohý mohol zabrániť dopravnej nehode. Je nesporné, že na zrážke motorového vozidla mala zavinenie tak ona ako vodička, a to svojou nesprávnou reakciou, ako i chodci, ktorí mohli zabrániť zrážke s motorovým vozidlom a to tak, že by na vozovku nevstupovali. Navyše nebohý mal ako účastník cestnej premávky povinnosť dbať na opatrnosť a bezpečnosť cestnej premávky. Bez akéhokoľvek ďalšieho je zrejmé, že v čase zrážky motorového vozidla bol v stave ťažkého stupňa opilsti, pričom pri takom množstve etanolu v krvi nebol schopný vyhodnocovať dopravnú situáciu správne a teda aj neuvážene vstupoval na vozovku. Žalovaná I. tak namietala, že je v danom prípade potrebné vziať do úvahy aj spoluzavinenie a spoluzodpovednosť nebohého za vznik dopravnej nehody. V ďalšom žalovaná I. spochybnila svoju pasívnu vecnú legitímáciu v konaní, a to s poukazom na skutočnosť, že k vozidlu, ktoré viedla v čase predmetnej dopravnej nehody, bolo v tomto čase uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou. Pasívne vecne legitímovaným by tak mal byť žalovaný II. ako poisťovňa, ktorá zabezpečovala povinné zmluvné poistenie predmetného osobného motorového vozidla. S poukazom na uvedené žalovaná I. žiadala žalobu voči nej ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť.

4. Žalovaný II. sa k doručenej žalobe aj napriek výzve v súdom určenej lehote písomne nevyjadril.

5. Súd vec prejednal a vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 08.09.2017, a to v prítomnosti žalobcov I. až III. a právnych zástupcov žalovaných I. a II. Právny zástupca žalovanej I. ospravedlnil jej neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, pričom o odročenie pojednávania nepožiadala. Právny zástupca žalovaného II. ospravedlnil neprítomnosť žalovaného II. s tým, že nepovažuje za potrebné, aby sa pojednávania žalovaný II. osobne zúčastnil.

6. Žalobcovia, ako aj žalovaná I. na pojednávaní zásadne zotrvali na svojej argumentácii uvedenej v písomných podaniach.

7. Žalovaný II. sa k žalobe vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní tak, že namietal neoprávnenosť žaloby voči nemu. Nároky, ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zákon č. 381/2001 Z. z. vymedzuje taxatívne, avšak nároky uplatnené žalobcami nie sú týmto právnym predpisom menované. Na uvedenom nič nemení ani rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-22/12, keďže vnútroštátne právo je oprávnený vykladať iba vnútroštátny súd, kde v rámci systému všeobecného súdnictva súdom najvyššej inštancie, ktorému ako jedinému prináleží zjednocovať judikatúru všeobecných súdov je Najvyšší súd SR, ktorý sa aj v čase po tomto rozsudku Európskeho súdneho dvora prihlásil k svojim skorším rozhodnutiam, teda skonštatoval nedostatok pasívnej vecnej legitímácie bez adekvátnej zmeny právnej úpravy, napr. v rozhodnutí 8Cdo 219/2016 z 15.05.2017. Čo sa týka poukazovania žalobcov na nemeritórne rozhodnutia ústavného súdu, ktorými Ústavný súd SR v každom jednotlivom prípade odmietal ústavné sťažnosti sťažovateľov v obdobných prípadoch, teda poisťovateľov, má za to, že ústavný súd v týchto jednotlivých konaniach posudzuje, resp. rozhoduje o tom, či postupom všeobecných súdov boli porušené práva sťažovateľov, resp. či napádané rozsudky sťažnosťami určenými ústavnému súdu boli dostatočne odôvodnené a neboli arbitrárne, kde sám ústavný súd opakovane v každom z týchto jednotlivých uznesení konštatuje, že prináleží jedine Najvyššiemu súdu SR in abstracto zjednocovať judikatúru všeobecných súdov. Z týchto dôvodov mal žalovaný II. za to, že pokiaľ nedôjde k relevantnej zmene vnútroštátnej právnej úpravy, bez ďalšieho nie je v obdobných konaniach pasívne vecne legitímovaný. Pokiaľ by sa súd s danou argumentáciou nestotožnil, čo sa týka skutkových okolností v tomto odkázal na obranu žalovanej I., pričom žalobcom bolo dané zadostučinenie aj odsúdením žalovanej I. v trestnom konaní. Takisto nie je zrejmé prečo žalobcovia sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v rovnakej výške pre každého z nich, aj keď je zrejmé, že sú v inom rodinnom vzťahu k poškodenému. Z uvedených dôvodov žalovaný II. žiadal žalobu voči nemu zamietnuť.

8. Súd tak vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a výsluchom žalobcov ako strany sporu, pričom dospel k nasledovným skutkovým záverom.

9. Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 1T/106/2014-264 zo dňa 28.08.2014, ktorý podľa doložky na ňom vyznačenej nadobudol právoplatnosť dňa 28.08.2014 (dôkaz produkovaný žalobcami na č. I. 264 pripojeného spisu Okresného súdu Žilina spis. zn. 1T/106/2014), schválil podľa ust. § 334 ods. 1 a 4 Trestného poriadku dohodu o vine a treste zo dňa 02.07.2014 uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a žalovanou I. ako obvinenou v znení, že žalovaná I. sa uznáva za vinnú z prečinu usmrtienia podľa ust. § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona [§ 138 písm. h) Trestného zákona], ktorého sa dopustila tým, že dňa 08.01.2014 v čase o 18.45 hod. viedla osobné motorové vozidlo značky Škoda Fabia EČ: E. XXX B. po ceste P. v katastri E. H. Z. po ulici Z. v smere do centra mesta, kde pri prechádzaní priameho úseku cesty v km 0,70 prednou pravou časťou vozidla narazila do chodca Q. C. a následne do chodca U. C., ktorý prechádzali po riadne označenom priechode pre chodcov z ľavej strany na pravú (zo smeru pohybu vozidla), pričom Q. C. utrpel zranenia, ktorým pri prevoze do nemocnice podľahol a U. C. utrpel viacpočetné odreniny hlavy v ľavej spánkovej a temennej oblasti, v oboch čelových oblastiach, ľahký otras mozgu, odreninu pravej lakťa, sériovú zlomeninu 1-11 rebra na pravej strane hrudníka s výlomom hrudnej steny, zakrvácanie do pravej pohrudničnej dutiny, pomliaždenie pravých pľúc, trieštivú zlomeninu pravej lopatky, pomliaždenie pravej obličky, ktoré zranenia si vyžiadali práceneschopnosť v trvaní minimálne dva mesiace, pričom vodička žalovaná I. svojim konaním porušila ust. § 4 ods. 1 písm. c) a f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

10. Podľa znaleckého posudku č. 2/2014 MUDr. Jaroslava Ivana a MUDr. Lívie Jančiovej, znalcov z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo, zo dňa 14.03.2014 (dôkaz označený žalovanou I. na č. I. 69 vyšetrovacieho spisu OR PZ v Čadci, Odbor kriminálnej polície Čadca ČVS: ORP-20/1-VYS-CA-2014 ako súčasť pripojeného spisu Okresného súdu Žilina spis. zn. 1T/106/2014) bola pri pitve Q. C. odobratá krv na stanovenie koncentrácie etanolu (hladiny alkoholu) v čase smrti. Vzorka krvi bola vyšetrená v toxikologickom laboratóriu SLaPA pracoviska ÚDZS Žilina metódou plynovej chromatografie pod č. 24/2014 s výsledkom 2,70 g/kg (promile). Vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Žilina bola dňa 08.01.2014 o 19.45 hod. Q. C. odobratá krv na stanovenie koncentrácie etanolu. Obdobratá vzorka krvi bola vyšetrená v toxikologickom laboratóriu SLaPA pracoviska ÚDZS Žilina metódou plynovej chromatografie pod č. 26/2014 s výsledkom 2,81 g/kg (promile). Vzhľadom na krátky časový interval od dopravnej nehody po odber znalci usudzovali, že koncentrácia etanolu v krvi Q. C. v čase dopravnej nehody sa významne nelíšila od koncentrácie zistenej v čase odberu. Pri schématickom posudzovaní ovplyvnenia alkoholom koncentrácia etanolu (hladina alkoholu) v krvi 2,0 - 2,99 g/kg zodpovedá ťažkému stupňu opitosti. Ťažký stupeň opitosti sa vo všeobecnosti prejavuje celkovým ťažkým stupňom sensorickej percepcie, rozbitím miestnej aj časovej orientácie, mentálne prejavy sú zreteľne a významne narušené, nezriedka sa objavujú stavy zmätenosti, motorika a bipedálna lokomócia ovplyvneného je

tak významne narušená, že taká chôdza na širokej báze s intermitentným neudržaním vzpriamenej polohy a časté pády môžu vyústiť až do neschopnosti samostatnej chôdze. Pri takomto ovplyvnení teda výrazne dominuje tlmivý účinok alkoholu na centrálny nervový systém, telesné úkony na mozgové podnety sú výrazne spomalené, rovnako výrazne sú spomalené aj reakcie na vonkajšie podnety, reč býva bľabotavá, opitosť je zjavná, môžu sa vyskytovať aj psychické poruchy a dezorientácia, výrazne je narušená koordinácia pohybov a ako bolo uvedené vyššie, časté sú pády, prípadne neschopnosť samostatnej chôdze. Do úvahy je však potrebné vziať návyk a individuálnu toleranciu na požívanie alkoholických nápojov, ako aj momentálnu psychickú a fyzickú kondíciu ovplyvneného.

11. Podľa znaleckého posudku č. 6/2014 doc. Ing. Pavla Kohúta, PhD., znalca z odboru doprava cestná, odvetvie technický stav cestných vozidiel, nehody v cestnej doprave, odhad hodnoty cestných vozidiel, zo dňa 31.03.2014 (dôkaz označený žalovanou I. na č. I. 102 vyšetrovacieho spisu OR PZ v Čadci, Odbor kriminálnej polície Čadca ČVS: ORP-20/1-VYS-CA-2014 ako súčasť pripojeného spisu Okresného súdu Žilina spis. zn. 1T/106/2014) znalec posúdil z technického hľadiska techniku a spôsob jazdy žalovanej I. pred zrážkou tak, že vodička vozidla Škoda Fabia (žalovaná I.) pred zrážkou viedla svoje vozidlo v pravom jazdnom pruhu. Po rozpoznaní chodcov (Q. C. a U. C.) reagovala vyhybaním vľavo a brzdením. Takéto smerové vedenie vozidla možno považovať za technicky správne. Pred rozpoznáním kolíznej situácie sa pohybovala v úseku obce (kde bola maximálne dovolená rýchlosť jazdy 50 km/h) rýchlosťou cca 52 km/h (v technicky prijateľnom rozpätí cca 45 až 62 km/h). V prípade, že sa vodička pohybovala rýchlosťou do 50 km/h bola jej technika jazdy z hľadiska maximálne dovolenej rýchlosti jazdy správna. Ak sa však pohybovala rýchlosťou nad 50 km/h, potom jej technika jazdy z hľadiska maximálne dovolenej rýchlosti jazdy nebola správna. K dopravnej nehode došlo v oblasti priechodu pre chodcov (označeného zvislou dopravnou značkou). Posúdenie otázky rýchlosti (pre danú dopravnú situáciu) primeranej je otázkou právnou, ktorú neprináleží hodnotiť technickému znalcovi. Žalovaná I. začala reagovať na chodcov cca 0,2 s pred zrážkou, kedy sa chodci nachádzali cca 3 m pred vozidlom. Vodička mohla na chodcov reagovať o cca 1,9 s skôr, v okamihu, kedy sa chodci nachádzali cca 30 m pred vozidlom a vstupovali do jazdného pruhu vozidla Škoda Fabia. Z uvedeného vyplýva, že techniku jazdy žalovanej I. z hľadiska včasnosti reakcie možno považovať za nesprávnu. Ďalej bolo v znaleckom posudku uvedené, že spôsob akým chodci prechádzali cez vozovku nemožno považovať za správny. Chodci mohli prichádzajúce vozidlo vidieť. Vstup do vozovky vykonali cca 6 s pred zrážkou (vozidlo sa nachádzalo vo vzdialenosti cca 85 m). Do jazdného pruhu vozidla Škoda Fabia vstúpili v čase 2,1 s pred zrážkou, kedy sa vozidlo nachádzalo vo vzdialenosti cca 30 m. Z uvedených dráhových a časových údajov vyplývalo, že chodci neuskutočnili prechod cez vozovku bez nebezpečenstva. Ďalej znalec v znaleckom posudku ustálil priebeh nehodového deja tak, že chodci začali vstupovať do vozovky cca 6 s pred zrážkou (vozidlo sa nachádzalo vo vzdialenosti cca 85 m). Do jazdného pruhu vozidla Škoda Fabia chodci vstúpili v čase 2,1 s pred zrážkou, kedy sa vozidlo nachádzalo vo vzdialenosti cca 30 m. Vozidlo Škoda Fabia sa pohybovalo rýchlosťou cca 52 km/h, vodička na chodcov začala reagovať až tesne pred zrážkou cca 0,2 s. Pri včasnej reakcii mala vodička možnosť chodcov rozpoznať skôr. Po zrážke vodička reagovala brzdením a vyhybacím manévrom vľavo. V čase zrážky sa chodci nachádzali vo vzpriamenej polohe. K bezprostrednej príčine dopravnej nehody, možnosti zabránenia jej vzniku v konkrétnych podmienkach cestnej premávky znalec uviedol, že technická príčina predmetnej dopravnej nehody bola vyhodnotená za predpokladu, že oproti vozidlu Škoda Fabia, ani pred týmto vozidlom, sa nepohybovali iné vozidlá, ktoré by mohli zhoršovať dohľadové pomery na tmavooblečené osoby. Za uvedeného predpokladu je možné konštatovať, že chodci aj vodička mohli predmetnej dopravnej nehode zabrániť pri správnej technike jazdy (včasnej reakcii vodičky), resp. pri správnom vyhodnotení pohybu vozidla po vozovke zo strany chodcov. Každý z účastníkov dopravnej nehody teda mohol dopravnej nehode zabrániť a to nezávisle na konaní druhého účastníka dopravnej nehody. Z uvedeného vyplýva, že príčinou predmetnej dopravnej nehody boli dva nezávislé prvky a to: nesprávna technika jazdy vodičky (oneskorená reakcia o cca 1,9 s - vodička mohla včasnou reakciou dopravnej nehode zabrániť), nesprávny pohyb chodcov cez vozovku (vstup do vozovky nebol vykonaný bez nebezpečenstva - chodci mohli správnym vyhodnotením pohybu vozidla dopravnej nehode zabrániť). Posúdenie vplyvu nesprávnej techniky jazdy vodičky, resp. nesprávneho pohybu chodcov po vozovke na príčinu dopravnej nehody (teda miery zavinenia) je otázkou právnou, ktorú neprináleží riešiť technickému znalcovi. V okamihu začiatku vstupu chodcov do vozovky sa vozidlo nachádzalo vo vzdialenosti cca 85 m od chodcov (po okamih zrážky ostávalo uplynúť cca 6 s). Chodci pred vstupom do vozovky mali možnosť vidieť prichádzajúce vozidlo. Chodci by dopravnej nehode zabránili v prípade, ak by prechádzali cez vozovku až po tom, ako by prešlo vozidlo Škoda Fabia. Pri vstupe chodcov do jazdného pruhu vozidla Škoda Fabia sa chodci nachádzali vo vzdialenosti cca 30 m od vozidla (po okamih zrážky ostávalo uplynúť cca 2,1 s). Chodci mohli zastaviť pred vstupom do jazdného pruhu vozidla Škoda

Fabia a dopravnej nehode zabrániť. Vodička by dopravnej nehode zabránila z rýchlosti, ktorou sa počas nehodového deja pohybovala, a to za predpokladu, že by začala reagovať na chodcov v okamihu, kedy chodci vstúpili do jazdného pruhu vozidla Škoda Fabia. K zastaveniu vozidla Škoda Fabia pred miestom zrážky by došlo v takom prípade, ak by sa vodička vozidla Škoda Fabia pohybovala (v okamihu včasnej reakcie) rýchlosťou do cca 51,5 km/h. Ak by sa vodička vozidla Škoda Fabia pohybovala (v okamihu včasnej reakcie) rýchlosťou 50 km/h, došlo by k zastaveniu cca 1 m pred koridorom pohybu chodcov.

12. Pokiaľ ide o skutkové zistenia súdu vyplývajúce z výsluchov žalobcov ako strany sporu, súd tieto uvedie v rámci právneho posúdenia veci.

13. Podľa ust. čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. účinnom od 01.07.2001, povinnosti možno ukladať a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

14. Podľa ust. § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení zákona č. 509/1991 Zb. účinnom od 01.01.1992, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. Podľa ust. § 13 ods. 1 OZ v znení zákona č. 509/1991 Zb. účinnom od 01.01.1992, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

16. Podľa ust. § 13 ods. 2 OZ v znení zákona č. 509/1991 Zb. účinnom od 01.01.1992, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. Podľa ust. § 13 ods. 3 OZ v znení zákona č. 87/1990 Zb. účinnom od 29.03.1990, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Podľa ust. § 420 ods. 1 OZ v znení zákona č. 509/1991 Zb. účinnom od 01.01.1992, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

19. Podľa ust. § 420 ods. 3 OZ v znení zákona č. 509/1991 Zb. účinnom od 01.01.1992, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

20. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „ZPZP“), tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

21. Podľa ust. § 2 písm. f) a g) ZPZP, na účely tohto zákona sa rozumie f) poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, g) poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

22. Podľa ust. § 4 ods. 1 ZPZP Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

23. Podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) ZPZP v znení zákona č. 110/2007 Z. z. účinnom od 01.04.2007, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

24. Podľa ust. § 4 ods. 4 ZPZP v znení zákona č. 110/2007 Z. z. účinnom od 01.04.2007, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa ust. § 15 ods. 1 ZPZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi [20] § 823 Občianskeho zákonníka] a je povinný tento nárok preukázať. [21] § 799 Občianskeho zákonníka]

26. Podľa ust. § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

27. V kontexte so žalovanými nárokmi žalobcov I. až III. na náhradu nemajetkovej ujmy (u každého vo výške 15.000,- eur), si súd dovoľí citovať z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR spis. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, ktoré právne závery si súd osvojuje z hľadiska právneho posúdenia žalobcami uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy: „Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo 16. decembra 1992 vo veci Niemetz proti Nemecku uviedol, že „...nepovažuje za možné alebo potrebné pokúsiť sa o vyčerpávajúcu definíciu pojmu „súkromný život“. Mohlo by však byť príliš reštriktívne limitovať tento pojem „výsočným okruhom“, v ktorom môže jednotlivец žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne, a úplne z tohto okruhu vylúčiť vonkajší svet neobsiahnutý v tomto okruhu. Rešpektovanie súkromného života musí tiež obsahovať do určitej miery právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi.“ Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život... Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostala osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensťva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.“. V súlade s citovaným ust. § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba (v prejednávanej veci žalobcovia) mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010)

28. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná I. bola podľa ust. § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona právoplatným trestným rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 1T/106/2014-264 zo dňa 28.08.2014 uznaná vinnou z prečinu usmrtenia Q. C., syna žalobkyne I. a súrodenca žalobcov II. a III., keď ako vodič spôsobila z nedbanlivosti smrť Q. C., ktorým výrokom rozhodnutia bol súd (podľa ust. § § 193 CSP) v tomto konaní viazaný. Súd nemal v ďalšom žiadne pochybnosti o tvrdeniach žalobcov o ich citovej ujme vo forme úzkosti, zúfalstva, šoku, smútku zo straty blízkej osoby (syna a brata Q. C.) a takisto aj spoločensťva (vzťahu) s touto blízkou osobou. Napokon tento skutkový záver vyplýva aj z výpovedí žalobcov I. až III. ako strany sporu. Tým bola preukázaná zodpovednosť žalovanej I. za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkeho príbuzného natrvalo narušený. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť, a to bez ohľadu na mieru zavinenia žalovanej I. a rovnako spoluzavinenia poškodeného Q. C.. (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1 Cdo 77/2009 zo dňa 27.10.2010)

29. V prípade zásahu do práva na ochranu jej osobnosti má fyzická osoba v zmysle cit. ust. § 13 ods. 1 OZ právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. V danom prípade zásahu do práva na súkromie žalobcov I. až III. možno s istotou konštatovať, že neoprávnený zásah žalovanej I. do čiastkového práva žalobcov I. až III. na ochranu ich osobnosti je zásahom, ktorý je nereparovateľný, teda ktorého následky už nemožno akýmkoľvek spôsobom odstrániť. Nie je totižto možné navrátiť život Q. C. ako osobe, ktorej smrťou došlo k nezvratnému narušeniu rodinného života žalobcov I. až III. a teda k nezvratnému pretrhnutiu všetkých ich väzieb s osobou Q. C. ako syna žalobkyne I. a brata žalobcov II. a III. Preto v úvahu nepripadá použitie nasledovných v cit. ust. § 13 ods. 1 OZ uvedených prostriedkov ochrany proti neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti, a to možnosti žalobcov domáhať sa aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu ich osobnosti a aby sa odstránili následky tohto zásahu. V danom prípade tak žalobcovia I. až III. disponovali zásadne jediným prostriedkom ochrany práva na ochranu ich osobnosti, a to právom na

poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakcie). Tento prostriedok právnej ochrany aj žalobcovia v prejednávanej veci využili a žalobou si uplatňovali nárok na priznanie primeraného zadosťučinenia v peniazoch.

30. Z pohľadu žalobcami zvoleného prostriedku ochrany ich práva na ochranu osobnosti, súd považuje za potrebné pristaviť sa pri objasnení pojmu nemajetková ujma. Za nemajetkovú ujmu je možné považovať takú ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry človeka a do jeho postavenia v spoločnosti. Ide teda o ujmu, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity, ani do majetkovej sféry postihnutej osoby. S ohľadom na okolnosti prejednávanej veci, ako aj s poukazom na obsah výpovedí žalobcov I. až III. na pojednávaní dňa 08.09.2017 je možné bez najmenších pochybností konštatovať, že žalobcovia utrpeli nemajetkovú ujmu prejavujúcu sa v ich pocitoch šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s jednou z okruhu ich najbližších osôb (u žalobkyne I. syna a u žalobcov II. a III. brata).

31. Predpokladom pre prisúdenie primeraného zadosťučinenia v peňažnej forme je nedostatočnosť morálneho zadosťučinenia a vznik nemajetkovej ujmy. Ako už bolo konštatované v predchádzajúcom odseku odôvodnenia tohto rozsudku, žalobcovia v danom prípade v príčinnej súvislosti so zásahom do ich práva na súkromie utrpeli, a to v príčinnej súvislosti s usmrtením Q. C., nemajetkovú ujmu. V danom prípade sa súčasne javila súdu možnosť priznania primeraného zadosťučinenia len v morálnej, nepeňažnej forme (zahŕňajúcej aj konštatovanie viny žalovanej I. v trestnom konaní), ako zjavne nedostatočná, a to najmä vo vzťahu k nenahraditeľnosti straty jednej z najbližších osôb žalobcov, pričom ujmu týmto vzniknutú nemožno plne nahradiť ani peňažnou satisfakciou, ktorú za daných okolností možno vnímať len ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania žalovanej, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť.

32. Súd tak vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcov I. až III. na náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej forme je čo do základu daný a zaoberal sa tak v ďalšom posúdení otázky primeranosti výšky peňažného zadosťučinenia, ktoré bolo za daných okolností primerané žalobcom I. až III. priznať. Pokiaľ tak ide posúdenie tejto nastolenej otázky, súd vychádzal z v ďalších odsekoch uvedených všeobecných zásad ustálených v rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít.

33. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky musí súd prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú nebanalnosť alebo úmysel). Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa tak stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. (rozsudky Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1 Cdo 89/1997 zo dňa 28.04.1998, spis. zn. 1 Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, spis. zn. 4 Cdo 139/2011)

34. Otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relutárnej (peňažnej) náhrady je tak tvoriacim a bezpochybne aj jedným z kľúčových aspektov pre navýšenie tejto náhrady. Základným zmyslom relutárnej náhrady je zmysel satisfakčný, pričom potreba finančnej satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (je zosilnená krivda, za ktorou má príst' zadosťučinenie). V tomto smere je možné dôjsť až k záveru, že v prípade zlého úmyslu (zámeru) na strane pôvodcu neoprávneného zásahu by mal súd svoje odsúdenie nad týmto spoločensky i právne zvlášť odsúdeniahodným správaním vyjadriť práve citeľným určením výšky peňažného zadosťučinenia. Je však potrebné zdôrazniť, že popri vyššie uvedených funkciách náhrady je potrebné skúmať aj ďalšie konkrétne okolnosti každého prípadu, a to ako právne, alebo skutkové, priťažujúce, alebo naopak poľahčujúce. Predovšetkým je potrebné zhodnotiť postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode; inak sa bude napr. hodnotiť snaha zodpovedného o urýchlené vyriešenie náhrady nemajetkovej ujmy, inak jeho obštrukcie, nepriznanie zodpovednosti, a to najmä vo veciach, kde je zavinenie zo strany zodpovedného úplne jasné (napr. bol v trestnom konaní odsúdený, eventuálne bol odsúdený jeho zamestnanec pod.). Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), tak sú a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.), b) vplyv udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery a d) miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane

poškodeného, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúce až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zosnulého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodičia jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Dôležitú úlohu hrá aj pocit zodpovednosti rodičia za svoje deti. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie ako peňažná (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby) síce nemôže byť sama o sebe dostatočná, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže prehovoriť do zníženia peňažného zadostučinenia. (z nálezu Ústavného súdu ČR spis. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015).

35. Napokon súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že pri stanovení peňažného zadostučinenia platí v európskom deliktuálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujím, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvoľe, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces. V kontexte s touto zásadou si súd dovoľí poukázať na niektoré rozhodnutia súdov, ktorými bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode.

36. Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015 priznal žalobcovi ako pozostalému, ktorý navždy stratil pri autonehode zavinenej nebanlivostným protiprávnym konaním inej osoby manželku a dve maloleté deti, celkovo peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 45.000,- eur. Svoje rozhodnutie Krajský súd v Žiline odôvodnil tak, že vzal za základ svojich úvah verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej „ESLP“) v prípade Kontrová proti Slovenskej republike. V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000,- eur, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv sťažovateľky bolo zasiahnuté usmrtením jej oboch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). Krajský súd v Žiline zvolil dotknuté rozhodnutie za východisko aj z toho titulu, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá (aj maximálne) racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne, resp. opačne. Napríklad nedá sa nič namietat proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím/usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o „nulovom“ základnom východisku. Náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ESLP v prípade Kontrová proti Slovenskej republike za zásah do práva na súkromie, zahŕňajúce právo na rodinný život, činila 25.000,- eur. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) jej detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom sťažovateľky, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia Krajský súd v Žiline konštatoval, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12.500,- eur. Krajský súd v Žiline ďalej v pomerovaní s okolnosťami súdnej veci zohľadnil, že pri dopravnej nehode došlo okrem usmrtenia oboch detí žalobcu aj k usmrteniu jeho manželky, teda došlo k úplnému znemožneniu naďalej naplňovať vzťah ako rodiča a dieťaťa, tak aj vzťah manžela. Vzhľadom na vykonané dokazovanie Krajský súd v Žiline ustálil, že vzťahy v rodine žalobcu boli intenzívne.

37. Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 8Co/264/2013 zo dňa 28.10.2013 potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/256/2011-184 zo dňa 29.01.2013, ktorým bola priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyni I. ako pozostalej manželke, maloletej žalobkyni II. ako pozostalej dcére, žalobcom III. a IV. ako pozostalým rodičom, ktorí navždy stratili v osobe usmrteného manžela, otca a syna, a to pri autonehode spôsobenej žalovaným vedúcim osobné motorové vozidlo po požití alkoholu, ktorý neprispôbil jazdu vozidla situácii v cestnej premávke a svojimi schopnosťami, pred križovatkou cez odbočovací pruh predchádzal pred ním jazdiace vozidlo vo vzdialenosti, ktorá nebola dostatočná na dokončenie predchádzania, rýchlosťou 105 km/hod., prešiel do protismeru a na prechode pre chodcov pravou časťou vozidla narazil do chodca - príbuzného žalobcov. Súd prvej inštancie ďalej svoje odvolacím súdom potvrdené rozhodnutie odôvodnil skutkovými zisteniami, že strata manžela u žalobkyne I. v čase vysokého štádia tehotnosti (pozn. čakajúc narodenie žalobkyne II.) predstavovala mimoriadne šokujúce osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny,

na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkolvek životnej situácii, o to viac v uvedenom stave. Žalobkyňa II. definitívne stratila možnosť vykonávať svoje práva k otcovi ako plnohodnotnému rodičovi vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plní svoje funkcie. Žalobcovia III. a IV. prišli o svojho najstaršieho syna, s ktorým ich spájal silný emocionálny vzťah a takmer každodenná pomoc, napriek založeniu vlastnej rodiny. Žalobcovia so zomrelým príbuzným tvorili fungujúcu rodinu, ktorá predstavovala pre ich všetkých pevné rodinné zázemie, ukotvené v nebohom, vzhľadom na jeho zručnosti, schopnosti a charakterové vlastnosti. V predmetnej veci tak bolo priznané peňažné zadostučinenie žalobkyni I. v sume 20.000,- eur, žalobkyni II. v sume 23.000,- eur a žalobcom II. a III. v sume 10.000,- eur.

38. Najvyšší súd SR rozsudkom spis. zn. 4 Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012, ktorým zamietol dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave spis. zn. 11Co/90/2010 zo dňa 16.03.2011, ktorým bola žalobcom I. a II., ako pozostalým rodičom po ich dcére, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode spôsobenej nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča motorového vozidla, ktorý sa nevenoval plne vedeniu vozidla a náležite nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho si nevšimol chodkyňu dcéru žalobcov I. a II., prechádzajúcu po prechode pre chodcov a ľavou prednou stranou vozidla do nej narazil, následkom čoho na následky zranení z tejto dopravnej nehody zomrela, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 15.000,- eur. Krajský súd v Trnave pri svojom rozhodnutí vychádzal z toho, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že usmrtená dcéra žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi (žalobcami I. a II.), o týchto sa starala, bola hybnou silou ich domácnosti. Rodičia po tom, ako bola zranená pri dopravnej nehode ju pravidelne takmer dennodenne navštevovali v nemocnici, s jej smrťou podľa ich vlastných vyjadrení a vyjadrení svedkyne sa doposiaľ nevyrovnali, stále im chýba a keďže sa jednalo o ich dcéru, na ktorú boli najviac citovo naviazaní, keďže s nimi žila v spoločnej domácnosti a poskytovala im potrebnú starostlivosť, na ktorú sa spoliehali aj do budúcnosti. Smrťou dcéry bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. V dôsledku tragickej smrti dcéry pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím sú žalobcovia I. a II. ochudobnení aj do budúcnosti o rodinný život, táto spočíva aj v citovej strate, keď smrťou dcéry stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú.

39. Pokiaľ ide o kritérium závažnosti nemajetkovej ujmy, možno vo všeobecnosti uviesť, že strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť. V konkrétnostiach prejednávanej veci možno aj s ohľadom na okolnosti na strane žalobcov ako postihnutých osôb neoprávneným zásahom žalovaného konštatovať, že z obsahu výpovedí žalobcov I. až III. (ako je zachytená na zvukovom zázname z pojednávania dňa 08.09.2017) vyplynulo, že emočná a citová naviazanosť žalobcov I. až III. na osobu zosnulého Q. C. bola primeraná stupňu ich príbuzenského pomeru, teda v tomto prípade rozvinutá. Pre žalobkyňu I. bol jej syn plodom jej života, ktorý jej bol oporou a pomocou v starobe. Žalobcovia II. (vo veku 44 rokov v čase smrti Q. C.) a III. (vo veku 40 rokov v čase smrti Q. C.) ako plnoleté osoby v strednom veku stratili v osobe Q. C. svojho staršieho brata, ktorý bol dôverníkom a priateľom a ktorý im nezištne pomáhal. V čase predchádzajúcom jeho smrti boli všetci traja žalobcovia s Q. C. v pravidelnom denno-dennom kontakte, keďže všetci žili v jednom rodinnom dome, aj keď s viacerými bytovými jednotkami. Vzťahy žalobcov s Q. C. tak boli aj z tohto dôvodu bezpochyby veľmi blízke. Súčasne súd zobral zreteľ aj na skutočnosť, že zomrelý Q. C. bol v čase svojej smrti vo veku 45 rokov, teda v produktívnom veku a nebyť daného nehodového deja, je značný predpoklad, že by žil ďalej možno aj pár desiatok rokov. Teda rodinné väzby medzi ním a žalobcami by naďalej existovali a mohli sa rozvíjať. Smrťou Q. C. však došlo k ich predčasnej trvalej deštrukcii. Súd v rovine vykonaného dokazovania (časti zdravotnej dokumentácie žalobkyne I. ohľadom jej psychických porúch po smrti jej syna Q. C.), resp. pokiaľ ide o dôvod nevykonania dokazovania výsluchom MUDr. Milana Erbana, ošetrojúceho psychiatra žalobkyne I. (§ 185 ods. 1 CSP), že smrť blízkej osoby bez najmenších pochyb u každej pozostalej osoby zasiahne aj jej duševnú sféru života a vyvolá psychickú traumu. Preto súd považoval za nadbytočné popri dôvodoch, ktorého viedli k ustáleniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcom I. až III. zaoberať sa bližšie psychickým zdravím žalobkyne I. a dokazovaním príčinnej súvislosti jej diagnostikovaného ochorenia (depresívna anxiózná porucha provokovaná psychotraumou - záver záznamu o vyšetrení žalobkyne I. u MUDr. Milana Erbana zo dňa 04.06.2015 na č. I. 53 spisu).

40. Súd však nemohol bez povšimnutia ponechať skutočnosti, ako vyplynuli z dokazovania znalcom doc. Ing. Pavlom Kohútom, PhD. v dotknutom prípravnom konaní vedenom OR PZ v Čadci, Odbor kriminálnej polície Čadca pod ČVS: ORP-20/1-VYS-CA-2014 (tieto sú uvedené ako závery znalca v odseku č. 11 odôvodnenia tohto rozsudku), na ktoré poukazovala aj žalovaná I., z ktorých súd ustálil, že Q. C. sa spolupodieľal na vzniku predmetnej dopravnej nehody (resp. spoluzavinil svoju smrť) v rozsahu

50 %. Tento pomer spoluzavinenia poškodeného Q. C. súd ustálil na základe záveru znalca, že každý z účastníkov dopravnej nehody (t. j. vodič - žalovaná I. a chodci - Q. C. a U. C.) mohol nezávisle na druhom účastníkovi zabrániť vzniku dopravnej nehody. V kontexte tejto skutočnosti súd poukazuje na to, že správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu (v preskúvanom prípade žalovanej I.), ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby (v preskúvanom prípade nebohého syna a brata žalobcov). (k tomu opätovne rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 1 Cdo 77/2009 zo dňa 27.10.2010) V danom prípade tak súd zohľadnil pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy aj uvedenú skutočnosť, a to v pomere zodpovedajúcom vyššie konštatovanému spoluzavineniu poškodeného Q. C.. (napokon žalobcovia, ako to vyplýva zo záverečnej reči ich právneho zástupcu na pojednávaní, uznali, že je potrebné prihliadať na mieru spoluzavinenia poškodeného Q. C. pri určovaní výšky relutárnej náhrady)

41. Na strane žalovanej I. súd pri svojom rozhodnutí o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal ako na významnú skutočnosť, že v danom prípade išlo na jej strane o nedbanlivostné (neúmyselné) konanie.

42. V ďalšom však súd nevzhladol žiadne okolnosti, z ktorých by vyplynulo, že žalovaná I. akýmkoľvek spôsobom prejavila ľútosť nad spáchaným skutkom z jej strany vo vzťahu k žalobcom I. až III. Prejavenie účinnej morálnej satisfakcie žalovanej I. vo vzťahu k žalobcom I. až III. tak nebolo v konaní preukázané, pričom samotní žalobcovia aj túto absenciu na strane žalovanej I. namietali. Súčasne súd nemal preukázané ani vynaloženie akejkoľvek citeľnej a nezištnej pomoci žalobcom I. až III. (ako ju mal na mysli Ústavný súd ČR v náleze spis. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015). Priznanie sa žalovanej I. v dotknutom trestnom konaní k spáchaniu skutku, ktorý jej bol kladený za vinu, uzavretie dohody o vine a treste žalovanou I. a samotné uloženie trestu žalovanej I. rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 1T/106/2014-264 zo dňa 28.08.2014 nie sú podľa názoru súdu rovnako takými okolnosťami, ktoré by bolo možné vnímať zo strany žalovanej I. ako prejavenie morálnej satisfakcie vo vzťahu k žalobcom I. až III. a ktoré by boli spôsobilé znížiť súdom priznanú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom I. až III. (k tomu rozsudok Krajského súdu v Žiline spis. zn. 8Co/264/2013 zo dňa 28.10.2013: „Prejavenie ľúposti, priznanie sa a uloženie trestu odňatia slobody v trvaní sedem a pol roka žalovanému za jeho protiprávne konanie, nie sú ani podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosťami významnými z hľadiska posudzovania dôvodnosti a výšky žalobcami uplatneného nároku.“.

43. Súd tak vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných zásad určovania výšky relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj vyššie konštatovaných individuálnych okolností prejednávanej veci, prihliadajúc na vyššie uvedenú prax súdov v otázke určovania tejto výšky, najmä, avšak nie len, z označeného rozsudku Krajského súdu v Žiline spis. zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015, považoval za primerané, odškodniť žalobcov I. až III. za neoprávnený zásah do ich práva na súkromný život v danom prípade vo forme relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy u žalobkyne I. vo výške 9.000,- eur a u žalobcov II. a III. vo výške 6.000,- eur. Súd tak v danom prípade, pri zohľadnení všetkých vyššie uvedených kritérií determinujúcich výšku náhrady nemajetkovej ujmy, považoval žalobcami uplatňovanú výšku relutárnej náhrady za neopodstatnene vysokú. Pokiaľ ide o žalobkyňu I., súd pri určovaní výšky náhrady oproti žalobcom II. a III. zohľadnil skutočnosť, že v jej prípade išlo o smrť syna, ktorý jej nesporne poskytoval pomoc v chorobe a starobe, čo zohľadnil priznaním náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1,5-násobku výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom II. a III., u ktorých išlo vo vzťahu k zomrelému Q. C. o súrodencov, ktorý neboli na neho dokázaní ani výživou, ani pomocou pri ich zdravotnom stave.

44. Na závere súdu o pasívnej vecnej legitímácii žalovanej I. nemôže nič zmeniť ani ďalej uvedený záver súdu o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného II. ako poisťovateľa [§ 2 písm. d) zákona č. 381/2001 Z. z.] vykonávajúceho poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú osobným motorovým vozidlom, ktorého prevádzkou došlo k usmrteniu Q. C.. Totiž „V povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený (v prejednávanej veci žalobcovia I. až III.) môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu (v prejednávanej veci žalovanej I.), alebo od poisťovateľa (priamy nárok)... Poisťovateľ (v prejednávanej veci žalovaný II.) má pri uplatnení nároku poškodeného na náhradu škody rovnaké právne postavenie ako osoba, ktorá škodu priamo spôsobila. Napriek tomu tieto dva nároky na náhradu škody nemožno stotožňovať... Ide o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie od dvoch subjektov, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu; proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 PZP). Postavenie škodcu a jeho poisťovateľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t. j. že ide o dva záväzky zaplatiť veriteľovi ten istý dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát. Žalobca mal preto v súdnej veci možnosť uplatniť si nárok na náhradu škody buď od žalovanej

I., od žalovaného II. alebo od oboch naraz.“ (z rozsudku Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2 M Cdo 9/2013 zo dňa 27.08.2014)

45. Pokiaľ ide o žalobu žalobcov I. až III. proti žalovanému II., súd konštatuje, že žalobcami uplatnený nárok je potrebné právne kvalifikovať ako nárok uplatnený v zmysle cit. ust. § 15 ods. 1 ZPZP, teda ako priamy nárok poškodených [§ 2 písm. g) ZPZP] na poistné plnenie zodpovedajúce ich nároku zo zodpovednosti za škodu žalovanej I. V danom prípade žalovaní I. a II. nepopreli skutkové tvrdenie žalobcov, že k predmetnému motorovému vozidlu Škoda Fabia EČ: E. XXX B., ktorého prevádzkou došlo k usmrteniu Q. C. bolo uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalovaného II. ako poisťovateľa [§ 2 písm. d) zákona č. 381/2001 Z. z.]. Súd tak toto skutkové tvrdenie žalobcov považoval za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP), z ktorého súd v zmysle ust. § 186 ods. 2 CSP vychádzal, keďže nemal pochybnosť o jeho pravdivosti. Žalovaný II. svoju obranu v spore založil na argumentácii, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nároky poškodených na náhradu nemajetkovej ujmy (imateriálnej ujmy), ale len náhradu majetkovej škody. Žalovaný zjavne vychádzal z tradičného duálneho ponímania oboch uvedených právnych inštitútov v právnom poriadku SR, ako sú upravené v OZ (nemajetková ujma v ust. § 13 ods. 2 OZ a majetková škoda v ust. § 420 a nasl. OZ). Vychádzajú z takéhoto ponímania potom žalovaný II. vyvodzoval, že nárok poškodeného podľa ust. § 4 ods. 4 v spojení s ust. § 4 ods. 2 písm. a) ZPZP nezahŕňa nárok na poistné plnenie v rozsahu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ako si ju uplatňovali v prejednávanej veci žalobcovia. S ohľadom na rozhodovacu prax Najvyššieho súdu SR (žalovaným II. označené rozhodnutia spis. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 a spis. zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.05.2017) žalovaný II. odmietal možnosť eurokonformného extenzívneho výkladu pojmu škoda pre účely ZPZP ako zahŕňajúceho aj nemajetkovú ujmu (imateriálnu škodu) prezentovaného žalobcami I. až III. a rovnako aj žalovanou I. Súd má za to, že za určitý medzník spôsobujúci prelom v uvedenom dualistickom chápaní právnych inštitútov nemajetkovej ujmy a škody vo vnútroštátnom práve SR je nutné považovať rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 Katarína Haasová proti Rastislavovi Petrikovi a Blanke Holingovej zo dňa 24.10.2013, ktorým Súdny dvor EÚ podal výklad ust. čl. 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS zo dňa 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ust. čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES zo dňa 11.05.2005, a ust. čl. 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, podľa ktorého sa tieto ustanovenia „majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“. V danom prípade išlo tak o to, či dotknutým Smerniciam Rady ES možno priznať nepriame účinky a vykladať tak pojem škoda uvedený v ZPZP eurokonforme, t. j. ako zahŕňajúci aj nemajetkovú ujmu, alebo tak nemožno. Súd aj napriek argumentačne opačným rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR (spis. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04.2011 a spis. zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.05.2017) sa priklonil k možnosti eurokonformného výkladu dotknutých ustanovení ZPZP, teda pojmu škoda v tomto zákone, pričom preberá argumentáciu prezentovanú Ústavným súdom SR v uznesení č. k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, na ktorú v podrobnostiach v plnom rozsahu odkazuje. Ústavný súd SR v tomto rozhodnutí vedomí si svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, v zmysle ktorej mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. zveruje práve Najvyššiemu súdu SR (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05) a že vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými sudmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvoľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 574/2013), zásadne podal eurokonformný výklad pojmu škoda pre účely ZPZP a priznal tak dotknutým Smerniciam Rady ES nepriame účinky. (viď str. 13 až 22 uznesenia, pričom súd pre účely tohto rozhodnutia na argumentáciu Ústavného súdu SR v plnom rozsahu odkazuje) Ústavný súd SR v tomto rozhodnutí konštatoval, že: „Zhrňujúco ústavný súd konštatuje, že úlohou okresného súdu i krajského súdu pri rozhodovaní žalovaného sporu bolo jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem

alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobebovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Krajský súd (i okresný súd) sa priklonili k druhej z vymenovaných možností a ústavný súd to nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti.“. V Ústavnom súde SR preskúmanom rozsudku č. k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015 Krajský súd v Trenčíne podal eurokonformný výklad pojmu škoda: „tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov... ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu... K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy európskeho deliktuálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú, alebo nemajetkovú ujmu zákonom chránených záujmov. (Ústavný súd Českej republiky 642/02)... ustanovenia § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka, podľa ktorých okresný súd správne vec posúdil, sú... požadovaným „vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu“, skonštatoval ESD v bode 56 rozsudku... vo veci Haasová. Za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval podľa bodu 59 fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Vo svetle uvedeného eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto odporca 2/ je ako poisťovateľ zodpovednosti odporcu 1/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu navrhovateľom...“ . Súd tak v prejednávanej veci (stotožniac sa s právnou argumentáciou Krajského súdu v Trenčíne v rozsudku č. k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015) dospel k záveru, že vo svetle uvedeného (eurokonformného) výkladu ust. § 4 ods. 2 ZPZP potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaný II. je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovanej I. za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe ust. § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu (v danom prípade nemajetkovú ujmu) žalobcom I. až III., a to vo výške uvedenej v odseku č. 43 odôvodnenia tohto rozsudku.

46. Súd tak s odkazom na vzájomnú previazanosť povinnosti žalovanej I. konštatovanej v odseku č. 28 odôvodnenia tohto rozsudku a žalovaného II. konštatovanej v predchádzajúcom odseku odôvodnenia tohto rozsudku a ďalej v zmysle výkladu vzájomného charakteru záväzkov oboch žalovaných I. a II. uvedenú v odseku č. 44 odôvodnenia tohto rozsudku (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2 M Cdo 9/2013 zo dňa 27.08.2014) zaviazal žalovaných I. a II. na nahradenie nemajetkovej ujmy žalobcom I. až III. v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozsudku, a to s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého zo žalovaných a teda žalobe v tejto časti ako dôvodnej vyhovel, pričom vo zvyšnej časti žalobu (teda žalobu žalobkyne I. v časti o zaplatenie sumy 6.000,- eur a žalobu oboch žalobcov II. a III. v časti o zaplatenie sumy 9.000,- eur) ako nedôvodnú zamietol.

47. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

50. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania súd považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie, ktoré by bolo obdobou niekdajšieho ust. § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O.s.p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (pozn. platnej v čase začatia predmetného konania) nová právna úprava už neupravuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 O.s.p.), ale len dve (§ 255 ods. 1 a 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v ust. § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho

totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu nález Ústavného súdu ČR spis. zn. III. ÚS 170/1999). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Nemožno však opomenúť ani fakt, že strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a pod. Súdna prax sa v takom prípade prikláňa k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, ktorý ma poznať aspoň bežnú judikatúru v žalovanej veci, a napriek tomu, že bol žalobca v základe sporu úspešný, takýto výkon práva by ho nemal chrániť a náhradu trov konania nepriznávala nikomu alebo postupovala podľa zásady úspechu. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“. (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma, čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. (viď Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s, str. 926 a 927)

51. Vychádzajúc z vyššie uvedeného výkladu v predchádzajúcom odseku odôvodnenia tohto rozsudku tak súd priznal všetkým trom žalobcom proti žalovaným I. a II. nárok na náhradu trov konania o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu 100 %, keďže ich považoval čo do právneho základu za plne úspešných (§ 255 ods. 1 CSP). O výške tejto náhrady v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 CSP, odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 3 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).